

Dosarul nr. 3r-35/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L.Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Panov, M.Moraru, M.Anton)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Laiola” împotriva Biroului Vamal Centru și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată a fost respinsă, a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și a fost încetată procedura în ordine de apel,

c o n s t a t ă:

La 10 mai 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Laiola” (în continuare SRL „Laiola”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare ÎM „MD-TRANS” SRL) solicitând anularea actului post-vămuire nr.01.16/006 din 23 martie 2017, anularea deciziei de regularizare nr. 298 din 29 martie 2017, anularea deciziei de regularizare nr. 299 din 29 martie 2017, obligarea Biroului Vamal Centru de a emite actul de audit post-vămuire prin care să fie constatată corectitudinea acordării tratamentului tarifar favorabil și respectarea destinației finale pe perioada 2013 - 2016 la SRL „Laiola”, cu excepția încălcărilor conform deciziei de regularizare nr. 297 din 29 martie 2017 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei în fond, SRL „Laiola” a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat anularea actului de audit post-vămuire nr. 01.16/003 din 23 martie 2017, în partea ce se referă la declarațiile

vamale nr. 3029166363, 3029140461, 3029125449 și 302966603, a deciziei de regularizare nr. 298 din 29 martie 2017 și a deciziei de regularizare nr. 299 din 29 martie 2017.

Prin hotărârea din 3 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Laiola” a fost respinsă ca nefondată.

La 15 ianuarie 2018 Lucia Boțan din numele SRL „Laiola”, a declarat apel împotriva hotărârii din 3 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc enunțat și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs apelului declarat de Lucia Boțan din numele SRL „Laiola”, apelantei fiindu-i acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii, pentru indicarea funcției persoanei care a semnat cererea de apel, precum și pentru depunerea apelului motivat, cauza fiind numită spre examinare pentru data de 18 aprilie 2018, ora 14.00.

La 10 aprilie 2018, în adresa instanței de apel a parvenit cererea SRL „Laiola” cu privire la înlăturarea neajunsurilor specificate în încheierea instanței de apel, cu anexarea la cerere a copiei procurii din 12 noiembrie 2017, a ordinului de angajare din 12 ianuarie 2017 și a contractului de muncă, încheiat între SRL „Laiola” și Lucia Boțan.

Prin încheierea din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea privind prelungirea termenului de procedură stabilit prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și în baza art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „Laiola” împotriva hotărârii din 3 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 3 mai 2018 SRL „Laiola” a declarat recurs împotriva încheierii din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii privind restituirea cererii de apel cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru soluționarea apelului declarat.

Prin decizia din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de către SRL „Laiola” și a fost menținută încheierea din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Între timp, la 20 aprilie 2018 ÎM „MD-TRANS” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 3 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (vol.II,f.d.182-185), iar prin încheierea din 10 iulie 2018 cererea de apel nominalizată a fost acceptată spre examinare.

Totodată, la 5 noiembrie 2018, SRL „Laiola” a formulat cerere de apel incident (vol.II,f.d.212-215), care însă urma a fi soluționată doar în cazul în care cererea de apel formulată de ÎM „MD-TRANS” SRL va fi repusă în termen și va fi examinată în fond.

Prin încheierea din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către ÎM „MD-

TRANS” SRL a fost respinsă, a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și a fost încetată procedura în ordine de apel.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 21 noiembrie 2018 și, respectiv la 5 februarie 2019, ÎM „MD-TRANS” SRL a declarat recurs și recurs suplimentar, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

A susținut recurenta că apelul a fost declarat în termen, pe motiv că nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii instanței de fond, iar copia dispozitivului hotărârii ar fi primit-o la 18 aprilie 2018.

Prin urmare, în opinia sa dreptul la acțiune sau de recurs trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârile judecătorești care se solicită a fi casate.

La fel, instanța de recurs urmează să ia în considerație opiniile Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție expuse în anumite cazuri analogice, în care ar fi fost pronunțate decizii în favoarea recurenților care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 15 noiembrie 2018 (vol.II,f.d.225). Astfel, recursul declarat la 21 noiembrie 2018 (vol.II,f.d.237), este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM „MD-TRANS” SRL, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din conținutul recursului inițial și a celui suplimentar declarat de ÎM „MD-TRANS” SRL, rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului depusă de către ÎM „MD-TRANS” SRL a fost respinsă, a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și a fost încetată procedura în ordine de apel (vol.II,f.d.237-240).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 3 ianuarie 2018 (vol.II,f.d.148).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că cererea de apel depusă de ÎM „MD-TRANS” SRL împotriva hotărârii primei instanțe a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel Chișinău la 20 aprilie 2018 (f.d.182).

În acest context, instanța de recurs relevă că conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) din același cod, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 4 ianuarie 2018, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 3 februarie 2018 (zi de sâmbătă). Astfel, ultima zi de depunere a apelului prin prisma art. 112 alin. (2) Cod de procedură civilă a fost 5 februarie 2018 (zi de luni). Cu toate acestea, apelul a fost depus la 20 aprilie 2018, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Cât privesc argumentele recurentei ÎM „MD-TRANS” SRL, precum că a omis întemeiat termenul de declarare a apelului, deoarece copia dispozitivului hotărârii instanței de fond ar fi primit-o la 18 aprilie 2018, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.155 din 5 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii sau a dispozitivului acesteia, cum prevedea anterior norma procesuală.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recursului precum că recurenta ÎM „MD-TRANS” SRL nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii, or, ultima a fost legal citată despre data, ora și locul ședinței de judecată, reprezentantul său fiind prezent la ședința de judecată stabilită pentru data de 5 iulie 2018, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (vol.II,f.d.139).

Aici se va menționa că însuși reprezentantul recurentei ÎM „MD-TRANS” SRL Tatiana Semcov a solicitat la 5 iulie 2017 prin prisma art. 27 Cod de procedură civilă care prevede expres că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare și a art. 206 alin. (1) din același cod, care indică expres că părțile au dreptul să solicite instanței judecătorești examinarea cauzei în lipsa lor și remiterea copiei de pe hotărâre, examinarea cauzei în lipsa sa, ceea ce se confirmă prin cererea anexată la dosar (vol.I,f.d.94).

Deci, recurenta ÎM „MD-TRANS” SRL a fost în cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului de declarare a apelului.

La fel, sunt neîntemeiate argumentele recurentei ÎM „MD-TRANS” SRL precum că nu a cunoscut despre pronunțarea hotărârii care prin cererea de apel s-a solicitat a fi casată, or, deși recurenta ÎM „MD-TRANS” SRL a solicitat examinarea cauzei în prima instanță în lipsa sa, totuși recurenta a cunoscut despre examinarea cauzei, reprezentanta acesteia participând nemijlocit în ședința de judecată din 5 iulie 2017, ceea ce denotă că a cunoscut despre modul de derulare a procesului în instanța de fond și deci a fost obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului despre care cunoștea cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege, adică urma să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv, prin acțiuni concludente, de informare în privința modului de derulare a procesului prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz și imposibilitatea de a se familiariza cu hotărârea adoptată într-un asemenea mod, pentru a dispune de posibilitatea contestării hotărârii în termen.

Astfel, apelanta-recurentă ÎM „MD-TRANS” SRL prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentei ÎM „MD-TRANS” SRL precum că instanța de recurs urmează să ia în considerare opiniile Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție expuse în anumite cazuri analogice, în care ar fi fost pronunțate decizii în favoarea recurenților care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului, or, deciziile la care se face referire nu sunt relevante cazului, deoarece circumstanțele invocate pentru repunerea în termen în cadrul cauzelor sunt diferite.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a apelului nu au fost invocate.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului, a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului și corect a încetat prin prisma art. 374 alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă procedura în ordine de apel.

Or, în cazul examinării apelului declarat de ÎM „MD-TRANS” SRL pe fond, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide :

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Laiola” împotriva Biroului Vamal Centru și Serviciului Vamal al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă Firma de Transport și Expediții „MD-TRANS” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva